

adquiria per compra. Entre innumerables casos, esmentarem que en 1363 Guillem Geraldí i Na Blanca, sa muller, prenen seixanta sous per tres sous censals anyals; en 1317 els procuradors Mateu de Marca i Guillem Malet estableixen a Guillem Amat un troç de terra llegat a Sant Joan per Mateu Moster per la quantitat de vuit sous anyals; en 1438, Na Isabel Barraquer dona, assigna i concedeix als administradors un alberg franc i quití situat al carrer de Monterols, en dominació del Camerer de la Seu tarragonina, Senyor de Reus, per a lluir diferents censals que ella feia a l'Hospital.

Periòdicament, els administradors de Sant Joan, amb autorització de l'Arquebisbe, feien el Capbreu dels censos, censals, pensions, fadigues, rèdits i tota mena de drets sobre les quantitats, albercs, patis i corrals, vinyes, oliverars, farreginals i horts que eren propietat de l'Hospital. Posseïm nou Capbreus dels que es feren des de 1477 a 1592. Els administradors nomenaven, davant notari, un acaptador dels censals; el primer de març de 1492, "Nos Antonius de mont Roig et Vicencius bosch procuratores hospitalis ville de Reddis constituimus procuratorem nostrum vos Berengarium cirer dicte ville ad colligendum et plicandum nomine nostro et pro nobis totum censual qui dicti hospitalus recepit prout in uno capibrevio quod nobis tradimus latius continetur..."; la collecta i entrega de les quantitats aplegades es feia per parts, "terciam partem prima die madii et aliam terciam partem prima die septembris et restantem terciam partem per totum mensem januarii primo veniente" (Ar. Prioral).

El Camerer de la Seu tarragonina qui compartia amb el Castlà el domini o senyoriu de Reus i el seu terme, rebia una part de tots aquells censals que feien els immobles de la seva dominació establerts pels administradors de Sant Joan. L'any 1379, segons un document que tenim a la vista, la quantitat corresponent al Camerer montà 112 sous i 3 diners.

L'antic Hospital de Sant Joan, situat en la llavors nomenada Vila Nova, o sia la part de vila compresa entre la Merceria i el portal del camí de Valls, tocant a l'angle de llevant del mur, deuria treure porta amb porxo a la via pública que pel mateix motiu va rebre el nom de carrer de l'Hospital, denominació que fins en els nostres temps no ha estat canviada per la de Sol i Orte-

ga. En el mateix indret romangué fins que, com més avant veurem, fou traslladat al que restava del Col·legi i Convent de frares Carmelites descalços poc després de la seva crema l'any 1835.

En el pergami 301, en part destruït, de l'Arxiu Municipal de Reus, datat al mes d'agost de 1287, s'hi consigna la compra per part de l'Hospital a Ramon Giner i a sa muller Ramona, d'un "trocium terre in termino de Reddis in dominacione de bello loco (el Castlà Bell-lloc) precio centum viginti solidos barchinonenses afrontatum cum vinea infirmorum". Ultra aquesta vinya i el troç d'En Giner trobem esmentat en instruments de la catorzena centúria sobre compres, vendes i establiments de terres properes al camí de Valls, el qual eixia de Reus pel portal de l'Hospital, l'"olivaria hospitalis" i la rasa o torrent de l'Hospital, "torrente seu rasa domus infirmorum".

La casa, segons es dedueix dels inventaris dels mobles i robes de l'Hospital i dels llibres de visites de l'Arquebisbe de Tarragona, comptava amb baixos, on hi havia la gran sala per a homes nomenada a les darrerries del segle quinze "magnò dormitorio", "casali magno", "casali baix del dormidor" i "casali sive dormidor", i un pis al qual donava accés una escala que es trobava entrant a l'Hospital a ma esquerra; consten, a més, la saleta per a dones o "cambra de les dones", la "cambra dels frares" i la cuina. A espatlles de la casa, entre aquesta i el mur, hi havia un pati.

Escasses són les millors materials que rebé la Casa dels malalts de Reus durant els primers anys de la seva existència. Adhuc en 1330 el Camerer de la Seu tingué d'aixecar una pena de cent sous i condemnar a perpetua silenci el Consell de la vila per haver aquest intentat privar a l'Hospital de fer unes petites obres ("opus seu parietibus dergamassa") en el seu clos.

Posseïm, en canvi, una còpia coetània d'una concòrdia de 1398 en la qual el mestre pintor de Tarragona Dalmau Balsells es compromet a pintar per vint-i-tres florins d'or pagats en tres terminis mensuals els porxos de Sant Joan amb imatges de St. Cristòfor, St. Pere, St. Pau, St. Joan Evangelista i St. Joan Baptista, Jesucrist amb Angels i l'Anunciació de Madona Santa Maria amb l'Angel St. Gabriel, senyals o escuts, quatre històries de la vida de Sant Joan Baptista i altres quatre de la St. Joan Evangelista. En 1414, els